

Modelový ŠVP a ostatní související materiální podpory pro promítnutí revidovaného RVP ZV do vzdělávání

Pracovní skupina řeší témata spojená se zadáním pro vytvoření modelového ŠVP a ostatních podpor, především učebních úloh, učebních textů a ověřovacích úloh. Cílem je, aby byla efektivně vytvářena podpora, které bude pro školy užitečná a zároveň nebude omezovat nebo svazovat kreativitu škol a učitelů, kteří dosahují svou výukou ve vzdělávání u žáků požadovaných výsledků. Obsah tématu je členěn do sedmi hlavních témat (obsah ŠVP, osnovy a tematický plán, kurikulární práce vedení školy, kurikulární práce pedagogů, tvorba ŠVP, podpora a ověřovací úlohy) a dvou souvisejících (vzdělávání v kurikulární práci a vliv učebnic). Každé téma je uvozeno stručným shrnutím situace na školách.

Hlavní témata:

A) Obsah ŠVP

Část ředitelů škol některé části ŠVP doplňuje jinými strategickými dokumenty, které jsou pro ně vhodněji strukturované a umožňují specifické využívání. ŠVP často spojuje více dokumentů, které sice spolu souvisí, ale možná nemusí/musí být nutně v jednom. Jedná se např. o: vize, koncepce a strategie rozvoje školy, podmínky vzdělávání případně jejich evaluace a rozvoj, organizační vzdělávání (nadání, ŠVP atp.), plán vlastního hodnocení školy, rozvržení vzdělávacího obsahu, hodnocení výsledků vzdělávání, informace pro rodiče.

Otázky k diskusi:

- 1) Jaké části mají/musí obsahovat ŠVP?
- 2) Měly by být jen formální (např. formou prolinku) částí ŠVP, nebo by měly být součástí v plném rozsahu?

B) Osnovy a tematické plány

Učební osnovy jsou v části škol využívány jako podklad pro vytvoření časového rozvržení vzdělávacího obsahu (tematického plánu). Učební osnovy jsou pro část učitelů příliš obecným nebo příliš svazujícím dokumentem. Část učitelů ve výuce sleduje tematické uspořádání a nesoustřeďuje se na očekávané výstupy. Učební osnovy u části škol jsou jen přepis obsahu využívané učebnice.

Otázky k diskusi:

- 1) Mají být součástí učebních osnov i preferované metody, strategie apod?
- 2) Mají učební osnovy v ŠVP umožňovat každoroční výraznější proměny?

C) Kurikulární práce vedení škol

Významná skupina škol ŠVP nijak nevyhodnocuje. Pokud jej některé školy vyhodnocují, tak jen na úrovni probraného/neprobraného vzdělávacího obsahu. Minimum škol vyhodnocuje ŠVP na úrovni dosahovaných vzdělávacích výsledků. Část škol má zpracované oficiální kurikulum v podobě ŠVP, ale ve škole se cíleně realizuje odlišné kurikulum. Úroveň spolupráce pedagogického sboru na ŠVP je závislá na úrovni komunikačního prostředí ve škole.

Otázky k diskusi:

- 1) Jakým způsobem vyhodnocujete ŠVP a jak na vyhodnocování navazuje další práce se ŠVP?
- 2) Kdo je zapojen do vyhodnocování ŠVP a kdo je řídí?

D) Kurikulární práce pedagogů

ŠVP je rozsáhlý dokument, se kterým se v celém jeho rozsahu učitel setká pouze při jeho společné tvorbě nebo aktualizaci, a to ještě jen na některých školách. Nově přichodí učitel se většinou seznámí s tematickým plánem, nebo učebními osnovami, příp. zvolenými učebnicemi a jim přizpůsobí svou výuku.

Otázky k diskusi:

- 1) Měl by ŠVP (resp. rozvržení jeho vzdělávacího obsahu) být flexibilní pro případné každoroční úpravy?
- 2) Měl by učitel v průběhu školního roku využívat i jiné části ŠVP než jen učební osnovy a které?

E) Tvorba ŠVP

Úpravy i tvorba ŠVP jsou administrativně velmi náročné. Změny vynucené vydáním úprav RVP snižují u řady škol ochotu reálně promítnout změny nejen do textu ŠVP, ale i do výuky. U části škol je ŠVP formální a učební osnovy se tak skládají především z očekávaných výstupů z RVP.

Otázky k diskusi:

- 1) Pomáhá Vám nějaký software v provádění změn v textu ŠVP? Který?
- 2) Co by měl InspIS ŠVP obsahovat, aby byl pro Vás přínosný? Využívali byste jej častěji nebo vůbec?
- 3) Jsou pro Vás důležitější zpracované obsahy částí ŠVP, nebo výrazná zjednodušení procesu tvorby jednotlivých částí, tak aby mohl pedagogický sbor využít již „osvědčených, vyšlapaných cest“?

F) Podpora

Situace jednotlivých škol se výrazně liší. Určitá část nepotřebuje nic víc, než RVP. Výrazná skupina škol by využívala částí modelového ŠVP. Část škol, které se nebude dařit dosahovat jádrových výsledků u svých žáků, bude potřebovat dostatek učebních úloh i ověřovacích úloh. U řady pedagogů je určitá míra nedůvěry k tvůrcům obsahu „z Prahy“. Významná skupina škol využívá pro editaci ŠVP InspIS ŠVP.

Otázky k diskusi:

- 1) Které části podpory by mohly být pro Vás a Vaši školu výraznou pomocí? (části modelového ŠVP, učební texty, učební úlohy, ověřovací úlohy navázané na očekávané výstupy z RVP)
- 2) Které ze způsobů podpory v zavádění inovací jsou pro Vás skutečně přínosné? (přečtete se o nich, podíváte se, jak fungují, pohovoříte s jejich tvůrci, zažijete je sami)
- 3) Uvítali byste, pokud by modelový ŠVP byl vytvářen pro určité typy škol? (malotřídky, škola se dvěma paralelními ročníky, škola s mnoha paralelkami apod.)
- 4) Pro který ze „švů“ přechodů by pro Vás bylo nejdůležitější vytvářet podporu? (RVP – ŠVP – výuka – výsledky – reflexe)
- 5) Měli by se do vytváření podpory, resp. modelového ŠVP, zapojit pedagogové v regionech?

G) Ověřovací úlohy

V době vydání RVP před 16 lety nebyly k dispozici ověřovací úlohy, postupně byly vytvářeny rozpracované očekávané výstupy (tzv. standardy) a následně komentáře ke standardům, které obsahovaly ověřovací úlohy na třech úrovních.

Otázky k diskusi:

- 1) Měly by být pro uzlové body vytvořeny ověřovací úlohy?
- 2) Měly by být úlohy stanoveny v tématech nebo pro ročníky?

Související témata:

H) Vzdělávání v kurikulární práci

Vedení škol včetně koordinátorů ŠVP má velmi rozdílnou kvalitu kvalifikace pro kurikulární činnosti, nejen pro tvorbu a úpravy ŠVP, ale i pro využívání a vyhodnocování ŠVP. V dobrých školách, bez ohledu na její velikost, ředitel školy ŠVP nejen vydává, ale systematicky s ním pracuje.

Otázky k diskusi:

- 1) Jak efektivně mají být podporováni/vzděláváni ředitelé škol v kurikulární práci?

I) Vliv učebnic

Výstupy a struktura učebních osnov školy často kopírují konkrétní učebnice používané ve škole. Tematické plány jsou vytvářeny bez ohledu na obsah RVP a ŠVP pouze dle učebnic. Významná skupina pedagogů pak využívá k výuce pouze učebnice (nerespektuje tematický plán ani učební osnovy v ŠVP). I u progresivních škol je limitem nesoulad mezi dostupnými učebními materiály (učebnice) a obsahem RVP.

Otázky k diskusi:

- 1) Měl by se zásadně změnit způsob schvalování učebnic tak, aby odpovídaly RVP svým rozsahem, zaměřením učebních úloh, pojmy, případně ověřovacích úloh?

Neveřejné POZNÁMKY k organizaci:

Strukturace pro rozdělení do skupin buď tři skupiny:

1) Okruh témat promítajících se do strukturace, formulací a textu RVP.

Stručně shrnuto: Jak má vypadat/fungovat ŠVP, resp. co má RVP v této oblasti vydefinovat a co podpořit?

Témata A, B.

2) Okruh témat spojených s pochopením fungování ŠVP ve škole a ve výuce.

Stručně shrnuto: Jak se pracuje s dokumentem ŠVP, jak se vyhodnocuje, upravuje, edituje atp.?

Témata C, D, E, H.

3) Okruh témat spojených s podobou a rozsahem podpory pro realizaci revidovaného RVP ve škole.

Stručně shrnuto: Co by škole pomohlo, ale zároveň neomezilo pedagogickou autonomii učitelů?

Témata F, G, I.

Nebo více s využitím členění na sedm skupin případně naznačené sloučení:

A, B, C+D (+H), E, F, G (+I)